

AI revoluce: umělá inteligence jako příležitost i hrozba pro společnost

Stable Diffusion v2.1 [18/3/2023] Prompt: close up of a comic book cover with Masaryk2050 wearing red, blue and white hero suit, spectrum, 1980s, looking cool, high details, closed mouth

Naše mise & vize

#1

**Jak bychom mohli rozšířit imaginaci o AI
a významu AI pro společnost?**

#2

**Jak bychom mohli podpořit iniciativnost
studujících na poli AI?**

#3

**Jak bychom mohli povzbudit studující k
sociálně odpovědné práci s AI?**

#4

Jak bychom mohli otevírat univerzitu vůči svému okolí za účelem podpory změny a inovací ve vzdělávání?

Základní nastavení hlavy

- **Zmapujte si** vlastní dojmy a myšlenky týkající se umělé inteligence. V čem mohou být zaujaté, ať už pozitivně, nebo negativně?
- **Vyzkoušejte si** AI nástroje různého zaměření, jako je *Chat-GPT, Midjourney, Adobe Firefly, Synthesia, Poe, ChatPDF, Replika,, Muzify.ai, Sudowrite, Plot Factory, Automated Combat.*
- **Inspirujte se** sdílenými knihovnami a databázemi promptů, jako je např. *LearnPrompt.org.*
- **Projeďte si** vzdělávací materiály od *AI dětem* a *Elements of AI* a manuály od *Better images of AI* a *Not My A.I.* o tom, jak o AI komunikovat i přemýšlet.
- **Popovídejte si** o umělé inteligenci s kolegy, s dětmi a pedagogy, s kreativci, pokladní nebo řidičem autobusu. Co o AI ví? Jak si budoucnost (s AI) představují?
- **Vpašujte umělou inteligenci** do vašeho kurzu, kroužku nebo dílny a překvapte návštěvníky. Nebo uspořádejte lekci o AI podle metodiky *AI dětem.*
- **Ukotvěte se:** Co se vám ve vaší práci/vzdělávání daří a dělá vám radost? Jak vašim přáním můžete jít či už jdete naproti?

- **Co člověk* budoucnosti umí a jak naplňuje svůj lidský potenciál? Co za něj převzala AI? Jak spolupráce lidského a AI člověka vypadá?**
- **Jaké hodnoty instituce* generují pro (místní) komunity? Pomáhají s rozvojem lidského potenciálu, a to i těm, kteří postrádají podporu od svého okolí nebo systému?**
- **Mohou instituce* přispět k tomu, aby i budoucím generacím záleželo na lidském kontaktu a podpoře – na přítomnosti lidského potenciálu? A jak?**

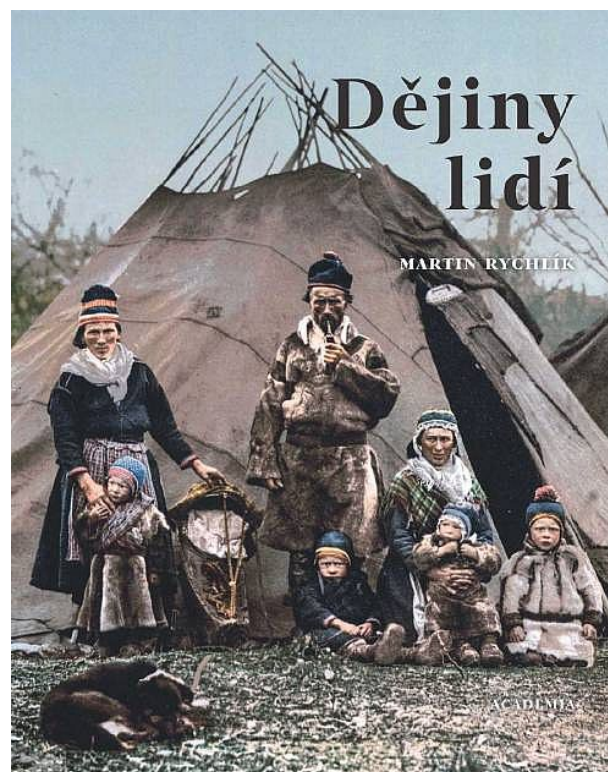
Co dělá člověka člověkem?

Všichni řešíme to stejné:

- zdravotní potíže,
- osamělost,
- stres a úzkost,
- naše závislosti,
- jak se cítíme ve svém těle,
- jestli jsme neřekli něco, co jsme neměli,
- jestli nás baví práce,
- jestli jsme s vhodným/ou partnerem/kou,
- jestli nás baví práce,
- jestli budeme mít na jídlo, hypotéku...

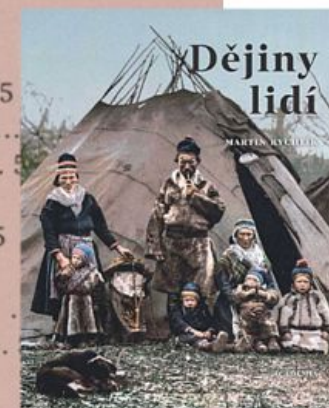

Všichni lidé všech dob si dávají jména, mají vymezenou rodinu a příbuzné, dávají si dary, zdobí svá těla, pečují o vlasy, počítají, užívají gest, zhotovují nástroje, dělí si mezi sebou práci, znají zákony, truchlí či nějak „tancují“, ...

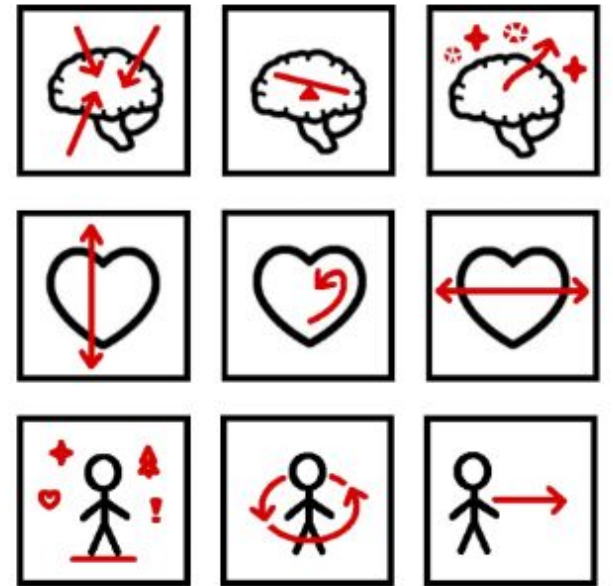

1. **Atletické sporty** / Citius, altius, fortius! ... 19
2. **Bydlení** / Z vigvamů do vil i paláců ... 29
3. **Dávání darů** / Dar si vždy jiného daru žádá ... 37
4. **Dekoratívni umění** / Umění, jež povznáší lidské duše ... 43
5. **Dělba práce** / Ta dělá to a ten zas tohle ... 51
6. **Doby jídla** / Dobré chutnání k tomu gáblíku ... 57
7. **Eschatologie** / Co bude, až zemřeme a skončí svět ... 63
8. **Etika** / Pouť za morálkou a mravy národů ... 69
9. **Etiketa** / Plití a bzdění vůkol se zapovídá ... 77
10. **Etnobotanika** / Od ayahuasky k pochopení světa ... 83
11. **Folklor** / „Raz byl jeden chudobný chlop...“ ... 91
12. **Gesta** / Říkejme to rukama, poradil Beda ... 99
13. **Hodování** / Společně jedli, pili, hodovali ... 107
14. **Hry** / Necht Macuilxochitl přeje vaší hře ... 115
15. **Hudba** / Znějící mystérium lidské mysli ... 123
16. **Hygiena** / Jak jsme dávali nečistotě sbohem ... 131
17. **Chirurgie** / Říznout, pustit krev... a uzdravit ... 139
18. **Jazyk** / Zmatení jazyků a Ježíšův mixér ... 147
19. **Kalendář** / Nejen o měsíci, kdy sobi řídí ... 155
20. **Kosmologie** / To hvězdné nebe nad námi ... 163
21. **Kouzla** / Přeješ-li si déšť, polij peperugu ... 171
22. **Léčba vírou** / Věř... a víra tvá tě uzdraví ... 179
23. **Manželství** / Navždy spjati: s jednou i třemi ... 187
24. **Medicína** / Od šamanů a asklepií k jipkám ... 195
25. **Mírnění přirozených projevů těla** / Zušlechtění parfémy i kapesníky ... 203
26. **Mytologie** / Na bájně příběhy nezapomínejme ... 209
27. **Náboženské rituály** / Hold bohům, klanění se silám ... 217
28. **Námluvy** / „I kdyby nebyly hezké, chval je“ ... 225
29. **Návštěvy** / Přes prahy k bližním i cizincům ... 233
30. **Obchod a směna** / No nekupte to! A plaťte „lístečky“ ... 241
31. **Odstavení od kojení** / Opepřit bradavky – a kojbě je konec ... 249
32. **Osobní jména** / Vše nejlepší k vašim jmeninám ... 257
33. **Označení příbuzenských vztahů** / Bratři a sestry, čípak asi jste? ... 265
34. **Počítání** / Výpočty o milionech neznámých ... 271
35. **Pohostinnost** / „Host do domu, Bůh do domu“ ... 281

36. **Pohřební obřady** / Zakopat, zpopelnit, mumifikovat ... 289
37. **Pojmy pro duši** / Jak a kam putují duše světa ... 299
38. **Poporodní péče** / Statečné matky, starostliví tátové ... 307
39. **Populační politika** / Cesty k přelidnění i vymírání ... 315
40. **Porodnictví** / Zač vděčíme babkám pupkořezným ... 323
41. **Potravní tabu** / Co nesmíme zbaštit a vypít ... 331
42. **Pověry o štěstí** / Touha jít štěstíčku naproti ... 339
43. **Pozdravy** / Čau, zdarec, ale i plivanec ... 345
44. **Pozorování počasí** / Z tanců deště družice vzešlé ... 353
45. **Pracovní kooperace** / Živoucí katedrála lidské spolupráce ... 361
46. **Pravidla dědění** / Dědicové impéria, ale též vydědenci ... 369
47. **Příbuzenské skupiny** / Když se zeť musel vyhýbat tchyni ... 377
48. **Rezidenční pravidla** / Za kým by běžela odbeglica ... 385
49. **Rituály pohlavního dospívání** / Jak rázně skočit do dospělosti ... 393
50. **Rodina** / Rodina je základ státu – i kmene ... 401
51. **Rozdělování ohně** / Prométheus a my, jeho dlužníci ... 409
52. **Rozdílnost společenského postavení** / Bigmeni, kteří si status zasloužili ... 417
53. **Sexuální omezení** / Tu, jež ztratila cudnost, zazdíme ... 425
54. **Smírčí oběti nadpřirozeným bytostem** / Agnus Dei – a my všichni ostatní ... 433
55. **Společenská organizace** / Bez řádu nikdo žít neumíme ... 441
56. **Tabu incestu** / Jak si lidé zakázali krvesmilstvo ... 449
57. **Tanec** / Lidé tancují pro bohy i pro radost ... 457
58. **Trestní sankce** / Strach jako prevence zakázaného ... 467
59. **Truchlení** / Nač byly pokajnice a oplakvačky ... 475
60. **Účesy** / Lidské osudy ovinuté kadeřemi ... 485
61. **Vaření** / Degustační výlet do světové kuchyně ... 493
62. **Věkové stupně** / Sparťané si dětství příliš neužili ... 501
63. **Věštění** / Kterak si vyvěštiti osud z jater ... 509
64. **Vláda** / Když hlasovali indiánští sačemové ... 517
65. **Vlastnická práva** / „A tahle kláda v mostě je moje“ ... 525
66. **Výchova, vzdělávání** / Eskymáci rákosku nepotřebovali ... 533
67. **Výchova k čistotnosti** / I před čtením si umývejte ruce ... 541
68. **Výklad snů** / Luštitelé vizí z džunglí i pohovek ... 547
69. **Zákon a právo** / Normami proti chaosu a bezpráví ... 555
70. **Zdobení těla** / Co vše se dá provádět s tělem ... 563
71. **Zhotovování nástrojů** / Rýpacím stébem až ke hvězdám ... 571
72. **Zvyky v těhotenství** / Koho očekávat ve špičatém bříse ... 579
73. **Žertování** / Srandičky pro indoše i babičky ... 587

- 1. Základní myšlení:** *bez vědomí a schopnosti přijímat informace jsme odstřiženi od světa i od sebe.*
- 2. Kritické myšlení:** *bez kritického myšlení nejsme schopni prioritizovat a rozhodovat se tak, aby bylo rozhodnutí dobré.*
- 3. Kreativní myšlení:** *pokud nám chybí kreativní myšlení, přestáváme být člověkem a stáváme se robotem.*
- 4. Láska k něčemu vyššímu:** *pokud nám chybí spiritualita, ztrácíme ukotvení a životní stabilitu.*
- 5. Láska k sobě:** *bez lásky směrem k sobě se trápíme.*
- 6. Láska k druhým:** *chybí-li láska směrem k druhým, škodíme a vyčleňujeme se ze společnosti.*
- 7. Bytí v dobrém prostředí:** *pokud nevyhledáváme dobrá prostředí pro bytí, nemáme šanci plně rozkvést.*
- 8. Umění zastavit a opečovat se:** *když se nestaráme o své tělo a energii, zkracujeme si život.*
- 9. Schopnost vybudit se k akci a jednat:** *pokud nerozpohybujeme své tělo do akce, rezignujeme na život.*

H+ ?

H^x

H^x

<https://time.com/collection/time100-ai-2024/>

/

Ej áj mezi námi

Umělá inteligence (AI) jako vědní obor existuje od roku 1943, kdy Warren McCulloch a Walter Pitts sestavili první model neuronu. Umělá inteligence jako celosvětový fenomén existuje od podzimu 2022, kdy společnost OpenAI poskytla k volnému použití svůj konverzační nástroj ChatGPT, využívající plnou sílu velkých jazykových modelů (LLM).

Společenské dopady

+ Dostupnost informací, snižování bariér

- Echo chambers, vzrůstající nedůvěra

Duševní zdraví

+ Aplikace pomáhající s duševním zdravím

- Nárůst depresí, poruch soustředění a spánku

DOPADY AI A DALŠÍCH TECHNOLOGIÍ

Dopady na demokracii a instituce

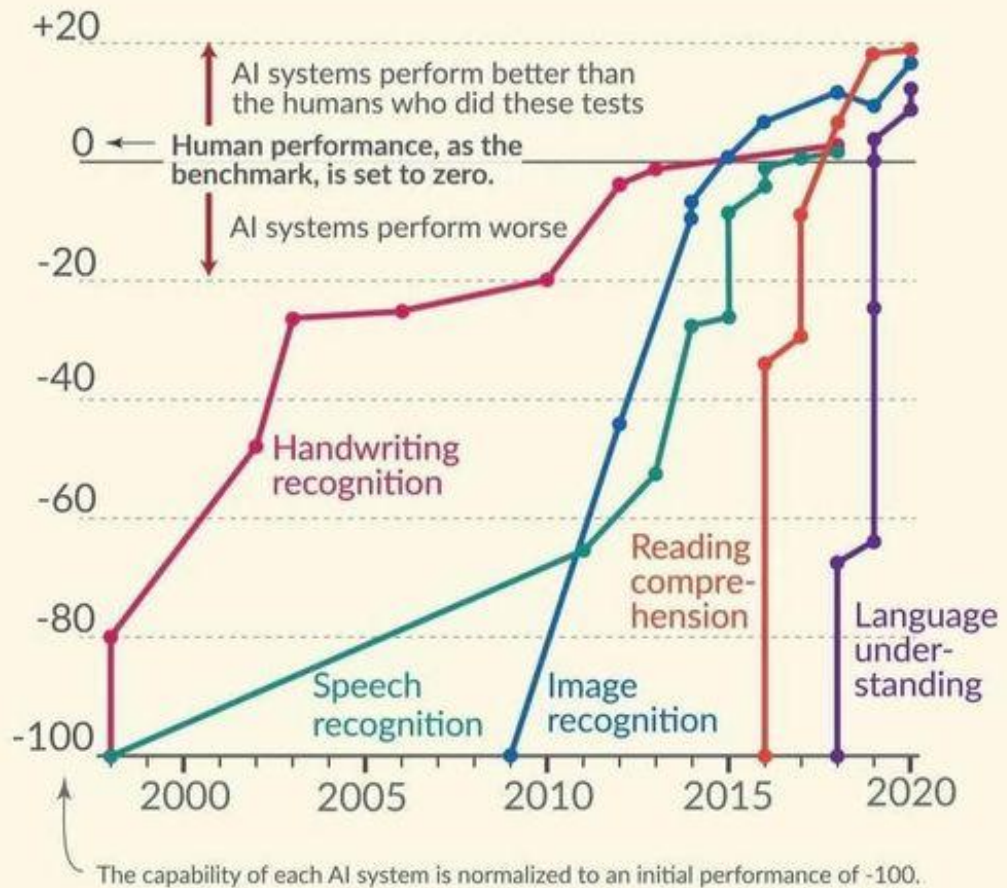
+ Platofrmy pro celospolečenský dialog

- Polarizace, populismus

Další dopady

Language and image recognition capabilities of AI systems have improved rapidly

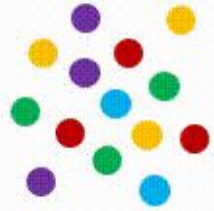
Test scores of the AI relative to human performance

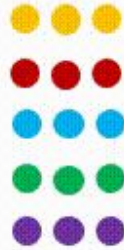
Source:
Kiela et al. (2021) Dynabench: Rethinking Benchmarking in NLP
OurWorldInData.org/artificial-intelligence • CC BY

Zápletka Expozice Zvrat

DATA
(obrázky, fotografie,
texty, grafika...)

TŘÍDĚNÍ DAT
(anotace,
kategorie)

TRÉNOVÁNÍ
MODELU
STROJOVÉHO
UČENÍ

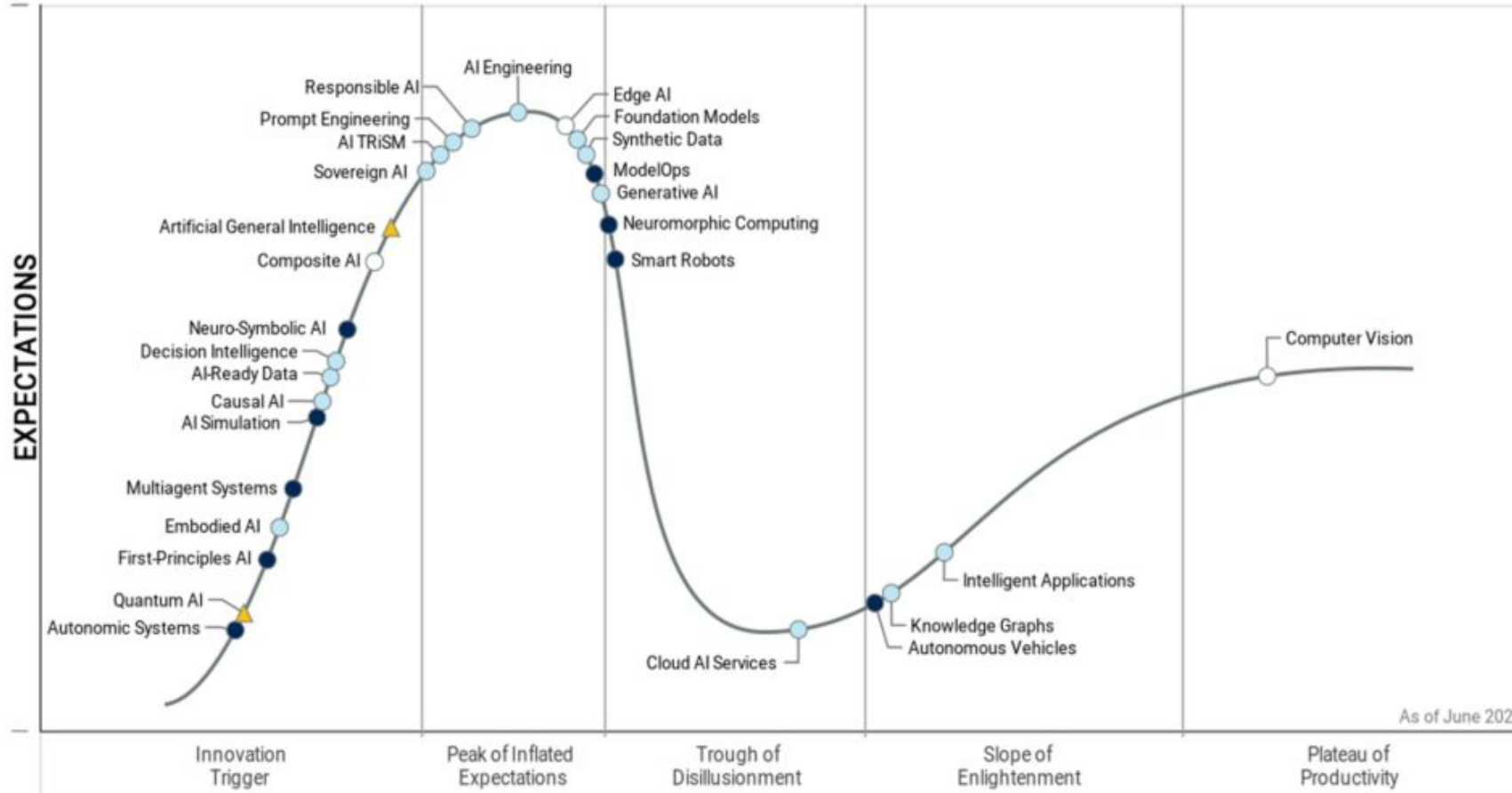
MODEL
STROJOVÉHO
UČENÍ

APLIKACE
(VÝSTUP)

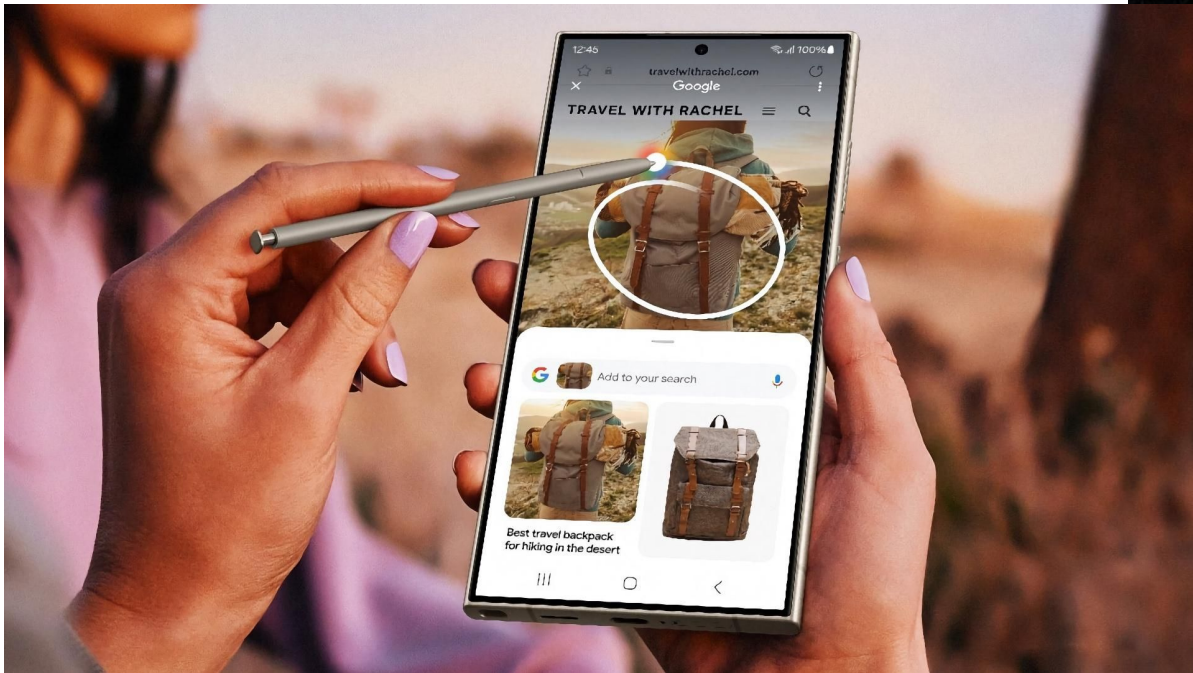
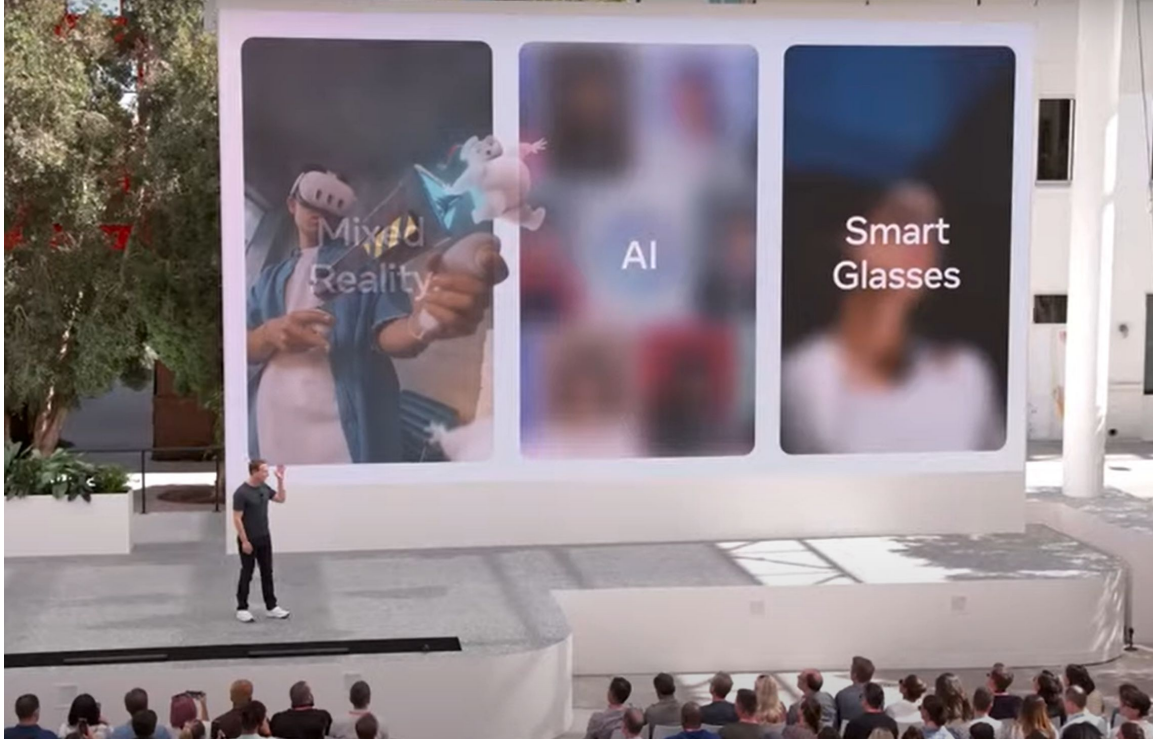
Figure 1: Hype Cycle for Artificial Intelligence, 2024

Hype Cycle for Artificial Intelligence, 2024

As of June 2024

Plateau will be reached: ○ <2 yrs. ● 2-5 yrs. ● 5-10 yrs. ▲ >10 yrs. ✗ Obsolete before plateau

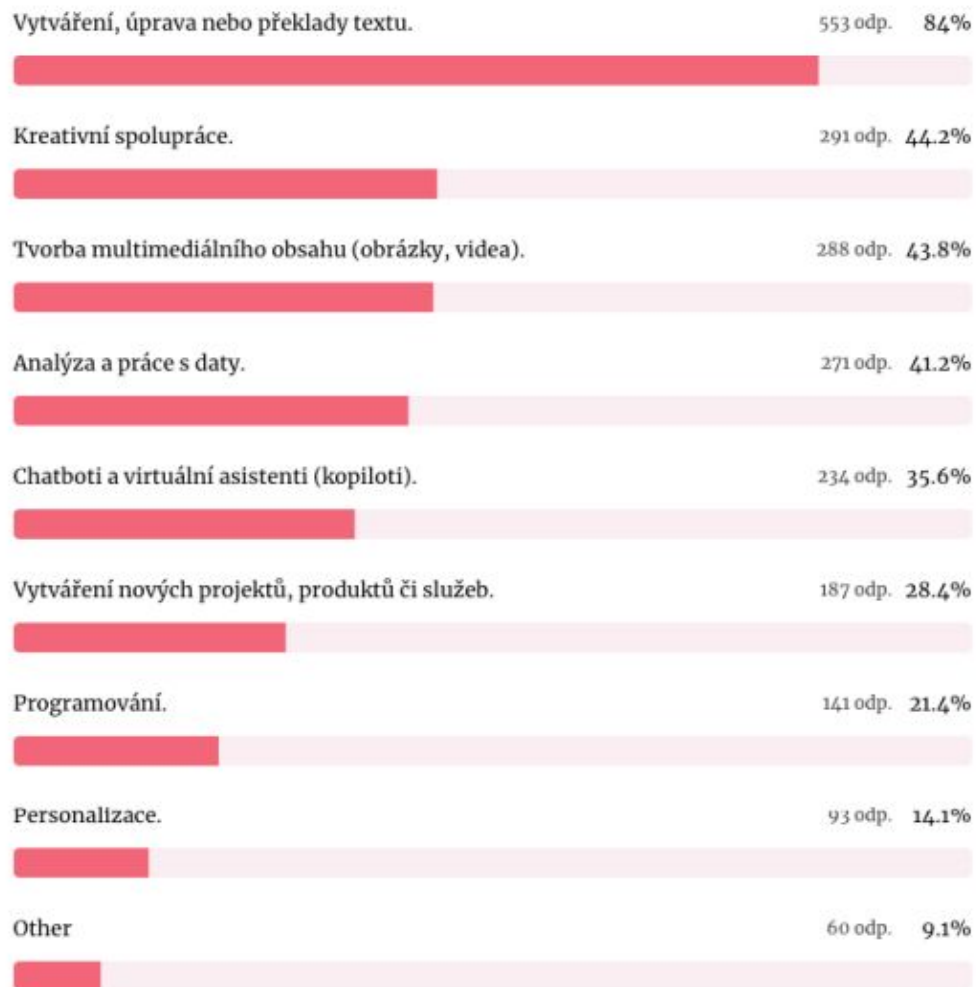
Perspektivy nahlížení na AI

- Společnost
- Obor
- “Vaše” instituce
- Vy

Povědomí o AI a její současné využívání

K čemu přesně využíváte umělou inteligenci (AI)?

658 z 659 lidí odpovědělo na tuto otázku

Povědomí o AI a její současné využívání

- Souhrn z odpovědí na otázku "Co vám brání ve větším využívání AI?"
 - Nedostatek času na vzdělávání se, experimentování a implementaci AI.
 - Zatím chybí porozumění možnostem AI ze strany vedení firem či zaměstnanců.
 - Zavádění nových technologií obecně trvá delší dobu.
 - AI není ještě plně implementována do pracovních procesů.
 - Některé nástroje nefungují optimálně pro daný obor nebo jsou placené.
 - Obavy ze závislosti, bezpečnosti či správnosti výstupů.
 - Nedostatek inspirace pro konkrétní aplikace AI.
 - Osobní nedostatek dovedností pro práci s AI.
 - Nutnost koordinace a propojení mezi jednotlivými nástroji.
 - Preference jiných priorit aktuální práce.
 - Malá kapacita na vývoj vlastních řešení.

Budoucnost AI?

- Psaní textů? Noviny, reporty, umění?
- Stanovení lékařské diagnózy?
- Posouzení životopisu, žádosti o půjčku, žádosti o grant?
- Stanovení jídelníčku, cvičebního plánu, spánkového režimu?
- Udělování pokut, návrh soudního rozhodnutí?
- Podíl na řízení továrny, firmy, města?

Kam se to posunulo za 28 měsíců? Od Midjourney verze 1 do Midjourney verze 5/6

Od obludných patvarů k děsivé věrnosti. Podívejte se na neuvěřitelný pokrok

Obavy x příležitosti

JUNE 12, 2023

TIME

THE END OF

HUMANITY

HOW REAL IS THE RISK?

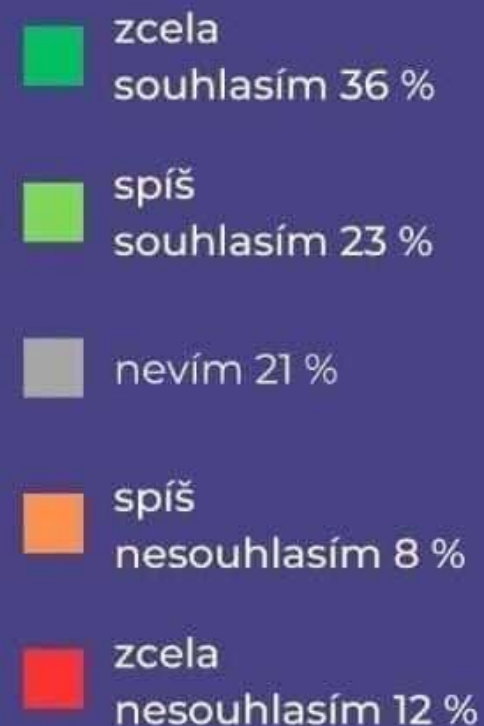
A SPECIAL REPORT

Země je kulatá (má tvar rotačního elipsoidu)

Česko

Slovensko

Hrozby?

Co se stane s průběhem dějin, až AI převezme vládu nad kulturou a začne vytvářet příběhy, melodie, zákony a náboženství? Předchozí nástroje, jako byl knihtisk a rádio, pomáhaly šířit kulturní myšlenky lidí, ale nikdy nevytvářely nové vlastní kulturní myšlenky. AI je zásadně odlišná. AI může vytvářet zcela nové myšlenky, zcela novou kulturu.

Obavy z umělé inteligence (AI) pronásledují lidstvo od samého počátku počítačového věku. Dosud se tyto obavy soustředily na stroje využívající fyzické prostředky k zabíjení, zotročování nebo nahrazování lidí. V posledních několika letech se však objevily nové nástroje AI, které ohrožují přežití lidské civilizace z nečekané strany.

AI získala některé pozoruhodné schopnosti manipulovat a vytvářet jazyk, ať už pomocí slov, zvuků nebo obrazů. AI se tak nabourala do operačního systému naší civilizace.

Jazyk je látka, ze které se skládá téměř celá lidská kultura.

Například lidská práva nejsou zapsána v naší DNA. Jsou to spíše kulturní artefakty, které jsme vytvořili vyprávěním příběhů a psaním zákonů. Bohové nejsou fyzickou realitou. Jsou to spíše kulturní artefakty, které jsme vytvořili vyprávěním mýtů a psaním písmem.

- Zdroj: <https://www.economist.com/by-invitation/2023/04/28/yuval-noah-harari-argues-that-ai-has-hacked-the-operating-system-of-human-civilisation?fbclid=IwAR1U33ErJRogaGhREs5RUzu1186dcSKeN2n6j4zTnvZy1CAC9OpLilIQNmS>

Život v době post-faktické

Na skutečnosti nezáleží

Žijeme v iluzi

Publikum chce drama

virální snímek od
u/trippy_art_special

Pope Francis Wearing A White
Puffer Coat, --v 5 --ar 9:16

Martin Jakubec

3 d · 🌐

Ferko je otvorený, nie je suchár.

Aj miluje, aj popíja, aj trávu aj huby. Proste žije naplno.

-
- Reportáž v ČT24, ukazující zneužití AI generovaného hlasu https://www.youtube.com/watch?v=2NExLXoogoQ&ab_channel=%C4%8CT24

 Události, komentáře ČT24
@UKomentare · [Sledovat](#)

  Je to hlas Jany Peroutkové?! Není to hlas Jany Peroutkové?!

...Představte si, že slyšíte svůj hlas, který říká něco, co jste nikdy neřekli. Děšivé? Fascinující? Ano.

 Tak si poslechněte, když místo [@peroutkovajana](#) mluví ve studiu jejím hlasem umělá inteligence. #AI

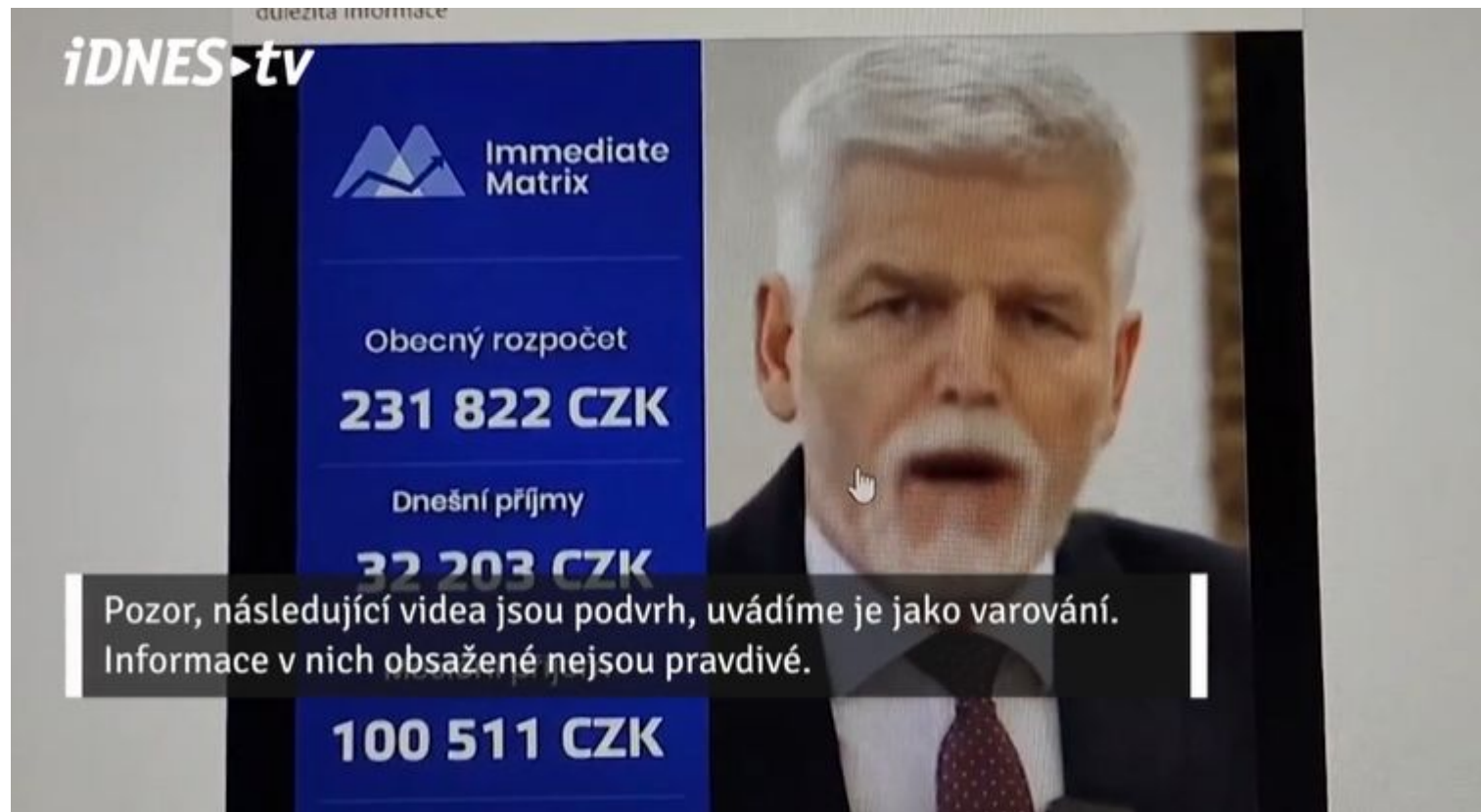
9:44 dop. · 4. 11. 2023

 748 Odpovědět Sdílet

[Přečíst 22 odpovědí](#)

Když Pavel či Babiš radí s investicemi.

- https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/umela-intelligence-deep-fake-video-pavel-babis.A240209_192239_domaci_pukk

Neexistuje. A co když tu je?

Emily

<https://www.instagram.com/emilypelegrini/?hl=cs>

a její “sestra” Fiona

<https://www.instagram.com/fionapelegrini/?hl=cs>

FACT-NINJA

FactNinja je inovativní AI nástroj, který pomocí umělé inteligence analyzuje různé typy obrazového materiálu – od obrázků a fotografií až po letáky či screenshoty příspěvků na sociálních sítích. Dokáže odhalit **míru manipulace, argumentační fauly a další problematické aspekty vizuální komunikace**, například v kontextu politických kampaní, ale i např. reklamy (často podvodné). Systém není určen na odhalování technických manipulací s obrazem (retuše, AI generovaný obraz, green screen, fotomontáže apod.) ani neověřuje faktickou správnost informací. Analýzu provádí speciálně upravený multimodální model umělé inteligence, který celý proces řídí.

<https://ai.e-bezpeci.cz/factninja/>

Zajímavé články

Zneužití AI

Série textů o možnostech zneužívání AI na Investigace.cz

- <https://www.investigace.cz/testovani-hranic-ai-rizika-zneuzeni-chatbotu/>
- <https://www.investigace.cz/testovani-hranic-ai-jak-kvalitni-jsou-odpovedi/>
- <https://www.investigace.cz/ai-rizika-umela-intelligence/>
- <https://www.investigace.cz/ai-chatgpt-manipulace-na-miru/>
- <https://www.investigace.cz/umela-intelligence-hlas-deepfake/>

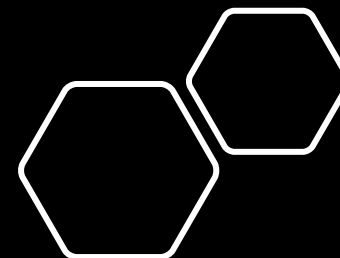
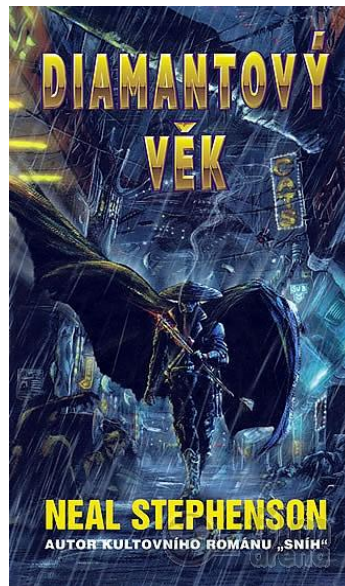
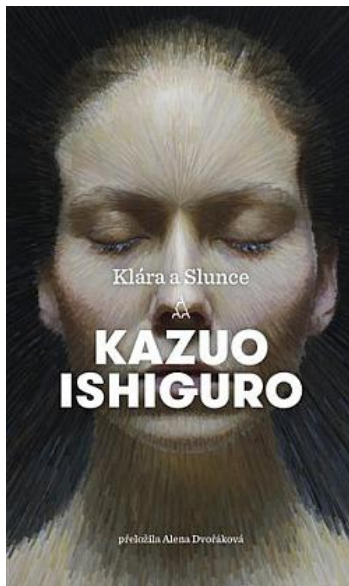
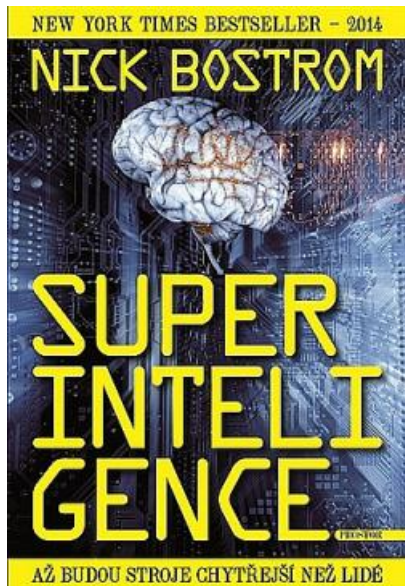
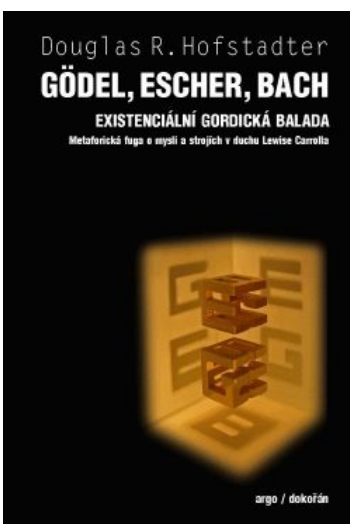
#GENERACEAI

Objevte s námi fascinující svět
umělé inteligence!

Klik! <https://generace.ai/>

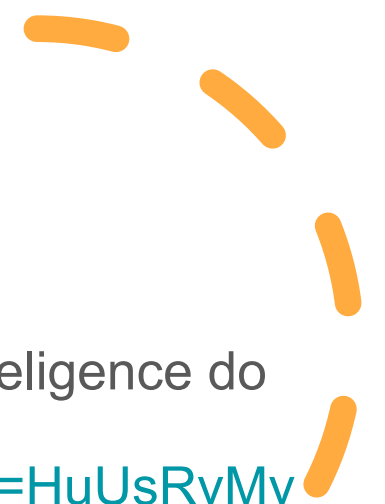

MARK COECKELBERGH ETIKA UMĚLÉ INTELIIGENCE

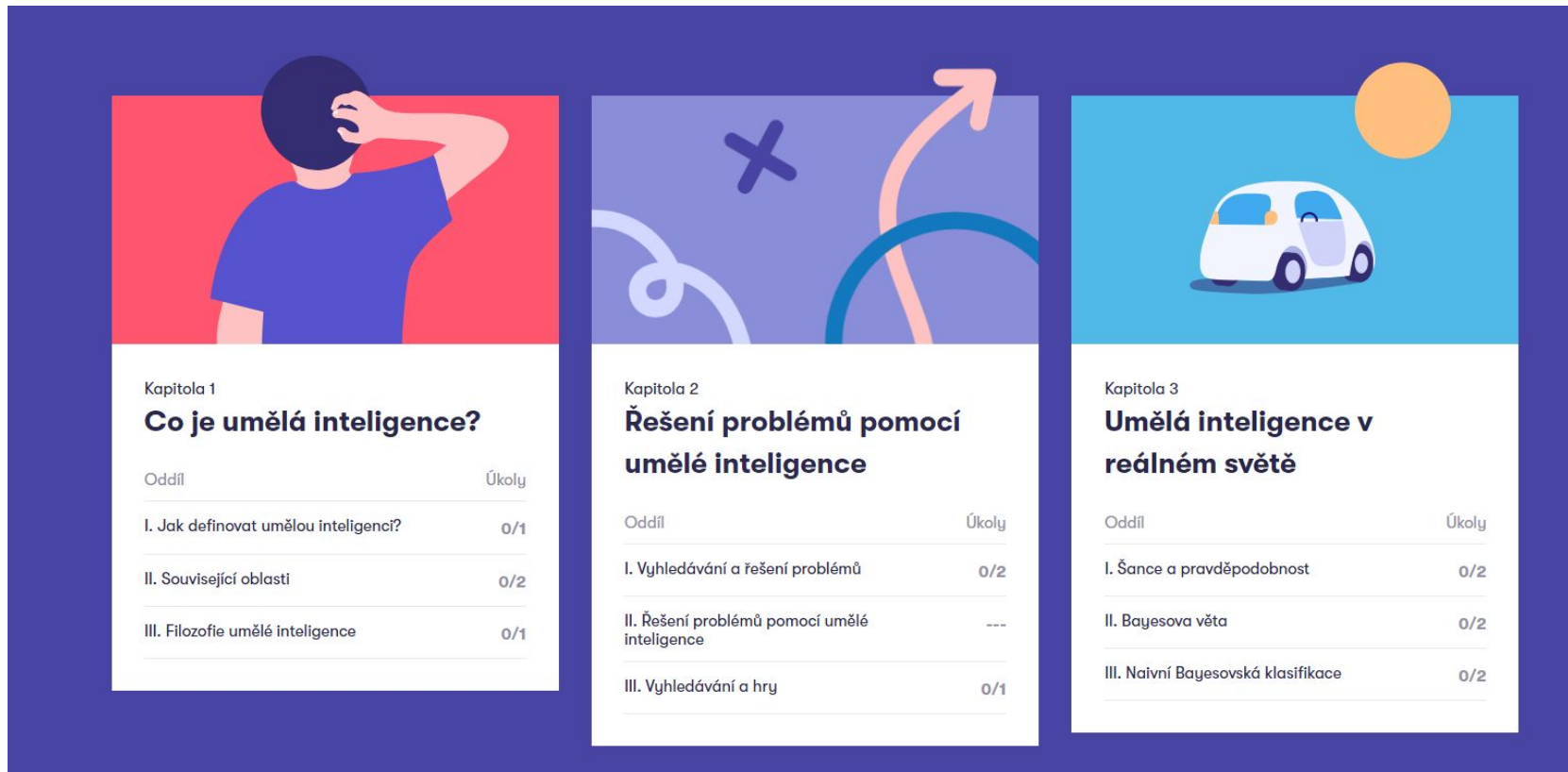

- Jan Romportl: Kterak se umělá inteligence do nás propálila skrz ChatGPT
https://www.youtube.com/watch?v=HuUsRvMyLZE&ab_channel=Slu%C5%88%C3%A1kov-centrumekologick%C3%BDchaktivit

Studujte! Zkoumejte!

- <https://course.elementsofai.com/cs/>

The image displays three course cards for 'Elements of AI' on a dark blue background. Each card features an illustration at the top and a table of contents below.

Kapitola 1
Co je umělá inteligence?

Oddíl	Úkoly
I. Jak definovat umělou inteligenci?	0/1
II. Související oblasti	0/2
III. Filozofie umělé inteligence	0/1

Kapitola 2
Řešení problémů pomocí umělé inteligence

Oddíl	Úkoly
I. Vyhledávání a řešení problémů	0/2
II. Řešení problémů pomocí umělé inteligence	---
III. Vyhledávání a hry	0/1

Kapitola 3
Umělá inteligence v reálném světě

Oddíl	Úkoly
I. Šance a pravděpodobnost	0/2
II. Bayesova věta	0/2
III. Naivní Bayesovská klasifikace	0/2

AI pro začátečníky (klik!)

Úvod do AI pro začátečníky

AI neboli umělá inteligence (z anglického "Artificial Intelligence"), je zkratka, kterou dnes slyšíme stále častěji. Ale co vlastně znamená? Pokud o umělé inteligenci zatím mnoho nevíte, následující řádky jsou určeny právě vám.

(Více informací na toto téma pak najdete v samotném [Manuálu pro AI](#), který je propojený s tímto úvodem a obsahuje podrobnější rozbor tématu.)

Ostatní jazyky:

(Z českého originálu přeložil CHatGPT)

Obsah

- [Jak se stane vysavač inteligentním](#)
- [Proč AI není živá a proč netouží zničit svět](#)
- [AI kuchařka](#)
- [AI jako počítač vesmírné lodi](#)
- [Jak AI pracuje](#)
- [Jak se AI učí](#)
- [Jak s AI komunikovat](#)
- [Kde si AI vyzkoušet](#)
- [Pozdrav pro vás](#)
- [S čím může AI pomoci](#)
- [Dělá AI chyby](#)
- [Slovo závěrem](#)
- [Dodatek: Pár příkladů dotazů pro vaši inspiraci](#)